

Introduktion till bestämmelserna i kap 6 a – säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Presentationen är avsedd för personal inom skolväsendet

Ny lagstiftning för att stärka säkerheten

Från 1 juli 2025 gäller ett nytt kapitel i skollagen – kapitel 6 a Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte.

- Trygghet och säkerhet
- Förutsättningar för ett aktivt säkerhetsarbete
- Bidrar till förskolans och skolans värdegrundsuppdrag
- Stödmaterialet utgår från propositionen ”skolor mot brott”

Bestämmelserna i kapitel 6 a

Beredskapsplan för allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer

Begränsa tillträde för obehöriga personer

Skyldighet att anmäla brott

Undersöka och omhänderta väskor och andra föremål

Beredskapsplan för hantering av - en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation

Huvudmannen ska se till att det på varje förskole- och skolenhet finns en beredskapsplan och att det bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera en allvarlig våldssituation och hot om en allvarlig våldssituation.

Tillämpning

Beredskapsplan ska innehålla:

- Hur personal, barn och elever ska agera i en sådan situation.

Beredskapsplanen bör innehålla:

- Planläggning för olika handlingsalternativ
- Vilka tillflyktsplatser och flyktvägar som finns
- Översyn av fysiska förutsättningar
- Rollfördelning

Löpande arbetet innebär:

- Kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker
- Vidta åtgärder för att minimera säkerhetsriskerna
- Uppdatering av beredskapsplanen
- Översyn över möjlighet till kommunikation internt
- Beredskapsplanen är väl känd hos personal
- Beredskapsarbetet beaktar funktionshinderperspektivet
- Utbildning och övning och eventuellt involvering av barn och elever

Obehöriga personer ska inte ges tillträde till förskole- eller skolenhetens område

Huvudmannen ska se till att åtgärder vidtas för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till förskole- eller skolenhetens område under tid då verksamheten pågår.

Tillämpning

Åtgärder för att begränsa tillträde

- Anpassning av den fysiska miljön (exempelvis)
 - Lås och grindar
 - Skyltning som informerar att obehöriga inte får vistas på området
 - Kommunicera de villkor som gäller för att vistas på området
- Riskanalys utifrån flera perspektiv

Rutiner vid mottagande av besök (exempelvis)

- Besök ska anmälas på ett visst sätt.
- Personal ska möta upp besökare vid entrén.
- Besökare ska bära besöksbricka eller liknande.
- Personal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där.

Rätt att avvisa

- Identifiera situationen.
- Bemöt och informera.
- Om personen inte lämnar.
- Trygghet för barn, elever och personal

Anmälningsskyldighet för brott

Om det kan misstänkas att ett brott har begåtts av någon som är elev ska rektorn anmäla brottet till Polismyndigheten om inte övervägande skäl talar emot det.

Detta gäller om brottet har begåtts i samband med verksamheten i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning.

Tillämpning

Övervägande skäl som talar emot en anmälan

- Bagatellartad brottslighet vid enstaka tillfällen
- Elevens ålder och mognad
 - Om eleven är yngre än 15 år bör det inte automatiskt ses som ett skäl att avstå från anmälan.
- Barnets bästa
- Sekretess och tystnadsplikt
- Elevens behov eller funktionsnedsättning

Anmälningsskyldigheten kontra uppgiftsskyldigheten

- Skyldigheten att anmäla brott enligt skollagen kan överlappa med lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.

En polisanmälan ersätter inte andra åtgärder

- Exempelvis orosanmälan till socialtjänsten

Undersökning av väskor

Rektorn ska få besluta om undersökning av väskor och andra föremål som elever har med sig till skolan eller till en skolaktivitet utanför skolenheten om det är befogat för att begränsa risken för brott, ordningsstörningar eller kränkningar eller för att upprätthålla säkerheten. En sådan undersökning ska endast få utföras om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Tillämpning

Rimlig proportion till sitt syfte

- En undersökning av väskor och andra föremål får endast utföras om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.
 - Konkreta omständigheter
 - Får inte utgöra diskriminering, upplevas kränkande eller användas som bestraffning
 - Proportionalitetsbedömning

Ansvar för att genomföra undersökningen

- Beslut om undersökning som rör ett obestämt antal elever.
- Beslut om undersökning som rör enskilda elever.

Dokumentation av undersökningen

- En undersökning av väskor och andra föremål ska dokumenteras.

Omhändertagande av föremål

- Begränsa risken för ordningsstörningar.
- Begränsa risken för kränkningar.
- Begränsa risken för brott.
- Upprätthålla säkerheten i skolan eller vid skolaktiviteter utanför skolenheten.

Dokumentation av omhändertagande

- Ett omhändertagande av föremål ska dokumenteras

Stödmaterial:

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte - Skolverket

Skolverket